

NA CO SE ZAMĚŘIT
-
HLAVNĚ PO POVODNI
(obecná doporučení)

1. Na co se zaměřit před povodní (evakuací)

- vytipovat si místo, které nebude zaplaveno
- připravit auto a prostředky pro zabezp. práce
- uzavřít přívod vody, plynu, el. energie
- uhasit otevřený oheň v topidlech
- zabezpečit předměty, jež by mohla voda odnést, CHL...
- připravit si evak. zavazadlo
- zabezpečit byt / dům
- dostavit se na určené ev. středisko
- při zvl. povodni – evakuace ihned...

2. Na co se zaměřit po povodni

☐ zkontrolovat obydlí

- ✓ statická narušenost
- ✓ obyvatelnost bytu / domu
- ✓ rozvody energií (plyn, elektrická energie)
- ✓ stav studny
- ✓ stav kanalizace a rozvodů vody
- ✓ pokud neklesne hladina spodní vody, nečerpat vodu ze sklepů domů (poměr tlaků – nebezpečí zborcení)

2. Na co se zaměřit po povodni

☐ podle pokynů hygienika

- ✓ zlikvidovat potraviny zasažené vodou
- ✓ zlikvidovat polní plodiny zasažené vodou
- ✓ zlikvidovat uhynulé domácí zvířectvo, které bylo usmrceno povodní
- ✓ nahlásit hygienikovi výskyt úhynu cizích domácích a divokých zvířat
- ✓ nepít vodu z místních zdrojů, pokud hygienik vodu jako pitnou neschválil

2. Na co se zaměřit po povodni

☐ informovat se o místech HuP a v případě stavu nouze si u OÚ / MÚ vyžádat

- ✓ finanční pomoc
- ✓ pitnou vodu, potraviny, sezónní oblečení, hygienické potřeby
- ✓ potřebné nářadí (pro likvidaci povodňových škod)
- ✓ další potřebné prostředky (např. dezinfekční, ochranné ...)

2. Na co se zaměřit po povodni

☐ při obnově studní a zdrojů pitné vody se řídit pokyny odborníků a zabezpečit

- ✓ vyčištění studny a odčerpání znečištěné vody
- ✓ chemické ošetření vody ve studni
- ✓ laboratorní prověření kvality vody
- ✓ povolení od hygienika o používání obnoveného zdroje pitné vody

2. Na co se zaměřit po povodni

☐ **kontaktovat příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod**

- ✓ ohlaste pojistnou událost pojišťovně v souladu s pojistnými podmínkami
- ✓ vyhotovit soupis škod, případně je zdokumentovat (fotografie, znalecký posudek, účty, svědectví)
- ✓ při řešení pojistné události postupovat podle pokynů pojišťovny
- ✓ odškodnění - po uzavření šetření

2. Na co se zaměřit po povodni

pokud možno aktivně se zapojit při likvidaci následků povodní

- ✓ informace o možnosti zapojit se do obnovovacích prací lze obdržet od OÚ ...
- ✓ jednat s rozvahou, pomáhat sousedům, starým a nemocným lidem
- ✓ dodržovat pokyny územně příslušných správních úřadů
- ✓ dbát dodržování hyg. zásad při pracích na území zasaženém povodní a nechat si řádně ošetřit každé otevřené zranění

2. Na co se zaměřit po povodni

☐ pokud možno aktivně se zapojit při likvidaci následků povodní

- ✓ odstranění škod způsobených povodní lze v řadě případů zvládnout svépomocí; nebezpečí z dlouhodobé práce v externích podmínkách nepodceňovat
- ✓ odstranění škod způsobených povodní je dlouhodobý proces náročný na materiální, finanční a psychologickou podporu; vzájemná pomoc a sociální péče o postižené je většinou nezbytná a je vhodné jí co nejvíce

3. Doporučení psychologů

- ❑ **jaké jsou reakce lidí na prožité povodně**
 - ✓ každého, kdo prožil povodně, se tato událost dotkne
 - ✓ většina lidí v průběhu katastrofy i po ní účelně funguje, u některých se však mohou v prvních dnech a týdnech po události objevit reakce na silný stres, který prožili
 - ✓ lidé mohou prožívat bezmocnost, nejistotu, vinu, strach, vztek, smutek, únavu, mohou mít různé tělesné potíže, problémy se spánkem ...

3. Doporučení psychologů

- ❑ **jaké jsou reakce lidí na prožité povodně**
 - ✓ lidem se také mohou živě otevřít vzpomínky na dřívější povodně nebo jiné traumatizující události
 - ✓ někdy se tyto obtíže dostavují až po ústupu nebezpečí, opadnutí vody a odstranění bezprostředních následků

3. Doporučení psychologů

☐ jsou tyto reakce normální

- ✓ lidské prožívání neštěstí je vždy jedinečné
- ✓ tyto reakce mohou mít různou podobu a přetrvávat různě dlouho, všechny však bývají normální a běžnou odpovědí lidské psychiky na nenormální situaci

3. Doporučení psychologů

☐ kdo může být zasažen

- ✓ extrémní zážitky mohou zasáhnout každého člověka, nejen toho, kdo neštěstí zažil na vlastní kůži, ale také lidi, kteří událost pozorovali, blízké osoby, sousedy, pracovníky, kteří se podíleli na likvidaci následků
- ✓ nejvíce zranitelné jsou děti, staří lidé, osaměle žijící osoby a lidé se zdravotním handicapem
- ✓ lidé, kteří se stáhnou do ústraní nebo se navenek neprojeví, mohou být více zasaženi než ti, kteří o události často hovoří

3. Doporučení psychologů

☐ jak si můžeme sami pomoci

- ✓ měli bychom dodržovat základy zdravé životosprávy, pravidelně jíst a pít, raději se vyhnout alkoholu
- ✓ člověk by měl přijmout, že se momentálně nachází ve výjimečné situaci, a proto se stává citlivějším
- ✓ pomáhá, když se vypovídáme druhým lidem, a to i opakovaně
- ✓ měli bychom dočasně snížit nároky sami na sebe a svou výkonnost, ale i na své nejbližší

3. Doporučení psychologů

☐ jak si můžeme sami pomoci

- ✓ někomu pomáhá, když si dopřeje teplou koupel, masáž, sportovní aktivitu nebo jinou dříve oblíbenou činnost
- ✓ mnoha lidem pomáhá, když se aktivně zapojí do likvidace následků povodně a pomáhají druhým lidem
- ✓ někomu pomůže rozhovor s lékařem, psychologem, sociálním pracovníkem nebo duchovním

3. Doporučení psychologů

❑ co pomáhá druhým lidem

- ✓ pravidelně dodávané jasné a pravdivé informace o vývoji situace (o postupu při likvidaci následků, o tom, co bude následovat, na jaké instituce a jak se obracet...)
- ✓ blízkost druhých lidí, nabídky konkrétní praktické pomoci (i opakované)
- ✓ být druhému nevtíravě k dispozici, naslouchat, když chce druhý hovořit
- ✓ informovat o možnostech odborné pomoci, případně tuto pomoc zprostředkovat

3. Doporučení psychologů

☐ povodně a děti

- ✓ i malé děti často vnímají to, co běží v televizi nebo to, o čem se dospělí mezi sebou baví
- ✓ měli bychom to mít na paměti
- ✓ je dobré o události s dětmi hovořit, a to přiměřeně jejich věku
- ✓ dítě máme slovně ujistit a tělesně utiшит
- ✓ děti někdy události samy spontánně odreagovávají při hře, vhodné bývá také odreagování pomocí kresby

3. Doporučení psychologů

☐ **povodně a děti**

- ✓ u školních dětí tolerovat možné dočasné zhoršení prospěchu a podporovat mimoškolní zájmy
- ✓ je dobré u dětí povzbuzovat projev jejich pocitů
- ✓ věnovat jim více pozornosti
- ✓ přiměřeně jejich silám je zapojit do obnovy domácnosti

4. Zásady pro vysoušení ...

- ❑ **s jakými způsoby vysoušení se setkáváme**
 - ✓ **přírozené vysoušení** (tj. vysoušení, při kterém je využito přírozené proudění vzduchu otevřenými okenními nebo dveřními otvory)
 - ✓ **mít však na mysli, že v době po záplavách obsahuje i vnější vzduch velké % vlhkosti**
 - ✓ **tím je přírozené odpařování vlhkosti (oproti normálním podmínkám) výrazně sníženo**
 - ✓ **pro urychlení cirkulace vzduchu mohou být používány různé ventilátory**

4. Zásady pro vysoušení ...

- ❑ s jakými způsoby vysoušení se setkáváme
 - ✓ k vysoušení jsou velmi často používány různé technické prostředky – vysoušeče
 - ✓ humanitární organizace, obce a hasiči mají k dispozici několik druhů těchto vysoušečů (kondenzační, teplovzdušné)
 - ✓ existují i jiné druhy vysoušečů (mikrovlnné..)
 - ✓ použít je mohou jen odborné firmy, proto se jimi dnes nebudeme zabývat

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ s jakými způsoby vysoušení se setkáváme

- ✓ kondenzační (absorpční) vysoušeče; při používání dochází ke srážení (kondenzaci) vlhka obsaženého ve vzduchu; je nezbytné dodržet pravidla pro jejich používání – jinak se účinnost vysoušečů výrazně snižuje
- ✓ teplovzdušné (horkovzdušné) vysoušeče; většinou se jedná o plynové, naftové nebo různé elektrické zářiče; zvyšováním tepla vzduchu a zdiva napomáhají k urychlení odpařování vody z konstrukcí; i tady je třeba dbát pravidel k jejich používání

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro absorpční vysoušeče

- ✓ před vysoušením je třeba odstranit všechny nečistoty způsobené povodní – ze zdiva odstranit malbu, stěny omýt, popř. osekát omítky, započít s vysoušením až po jejich osekání a odstranění z místnosti
- ✓ zvolit vhodný vysoušeč nebo vhodné množství vysoušečů pro místnost, ve které mají být použity; každý vysoušeč má jinou kapacitu; při poddimenzování kapacity dochází ke kondenzaci vlhkosti na stěnách a oknech, při předimenzování ke zbytečné spotřebě elektrického proudu

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro absorpční vysoušeče

- ✓ zabránit přístupu vzduchu z jiných místností nebo z venku; je třeba utěsnit všechny otvory ve vysoušené místnosti tak, aby bylo maximálně zabráněno přístupu přirozeně vlhkého vzduchu do místnosti (vlhkost vnějšího vzduchu je obzvláště vysoká)
- ✓ teplotu vzduchu ve vysoušené místnosti udržovat mezi 20-30°C (čím vyšší teplota, tím rychleji dochází k odpařování vlhkosti ze zdiva)

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro absorpční vysoušeče

- ✓ nevětrat – do místnosti vcházet jen ze účelem vylití vody z nádoby vysoušeče (obvykle stačí jednou za 12 hodin)
- ✓ vysoušeč ve vysoušeném prostoru musí běžet nepřetržitě 24 hodin denně – jejich vypínáním (přes den větrat, v noci vysoušet) je negativně narušen proces vysoušení a v konečném výsledku nedojde k žádné úspoře elektrické energie

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro absorpční vysoušeče

- ✓ je-li dům podsklepen, je třeba zajistit nejdříve vysoušení sklepních prostor – sníží se tím vztlínání vody do vyšších pater
- ✓ vysoušeče nechat nepřetržitě pracovat v jednom prostoru minimálně 3-4 dny
- ✓ pak je možné je přemístit do jiné místnosti
- ✓ po navztlínání vody k povrchu zdiva je třeba proces znovu opakovat
- ✓ vysoušení je pozvolný a dlouhodobý proces

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro absorpční vysoušeče

- ✓ doporučuje se provádět průběžné měření vlhkosti zdiva kvalitními měřicími přístroji; dobře zaškolený pracovník by měl dokázat určit dobu, kdy je třeba vysoušení pomocí přístrojů ukončit
- ✓ organizace, která vysoušeče zapůjčuje, musí provádět opakovanou instruktáž a kontrolu jejich využívání; není-li tato zásada dodržována, dochází v mnoha případech ke špatnému používání přístrojů, a tím i k navyšování nákladů

4. Zásady pro vysoušení ...

❑ chyby používání - absorpční vysoušeče

- ✓ nevyváženost výkonu přístroje, výšky promočení zdiva a objemu místnosti – je-li místnost vysoká a výška promočení zdiva malá (např. 10 cm), je lépe zvolit raději jiný typ vysoušení
- ✓ nedostatečná utěsněnost místnosti – netěsná okna, dveře bez prahů, otevřené komínové průduchy apod. jsou cestou pro cirkulaci vzduchu a tak ke snížení účinnosti přístrojů

4. Zásady pro vysoušení ...

❑ chyby používání - absorpční vysoušeče

- ✓ kombinace větrání a „vysoušení“ (den, noc) – jedná se o nejčastější chybu; vzduch, přes noc zbavený vlhkosti a tak připravený k absorbování vlhka ze zdi, je ráno vyvětrán vlhkým vzduchem z vnějšího prostředí
- ✓ kombinace s horkovzdušným / plynovým vysoušečem – vedlejším produktem spalování plynu je pára; je-li ke zvýšení teploty vysoušené místnosti používán plynový horkovzdušný vysoušeč, dochází ke snížení efektu na vysoušení zdiva

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro horkovzdušné vysoušeče

- ✓ je vhodné je využívat mj. zvláště tam, kde nelze užít kondenzační vysoušeče
 - prostory, které nelze uzavřít (chodby ...)
 - příliš velké místnosti
 - místnosti, kde bylo méně než 20 cm vody
- ✓ nenechávat ho sálat na zed' z menší vzdálenosti než 70 cm

4. Zásady pro vysoušení ...

☐ zásady pro horkovzdušné vysoušeče

- ✓ míří-li proud horkého vzduchu přímo na zed', je nutné vysoušeč přibližně po půl hodině posouvat dál
- ✓ je nutné zajistit větrání do volného prostoru mimo budovu
- ✓ není vhodné používat v jedné místnosti horkovzdušné vysoušeče s otevřeným plamenem a vysoušeče kondenzační – při spalování dochází ke vzniku vodních par a jejich hromadění v uzavřeném prostoru

4. Zásady pro vysoušení ...

- ❑ **chyby používání - horkovzdušné vysouš.**
 - ✓ zabránit, aby vzduch z vysoušené místnosti neproudil dál do domu – je třeba zabezpečit větrání do volného prostoru
 - ✓ pozor na rychlé snížení vlhkosti, které může za určitých okolností vést k narušení statiky
 - ✓ je třeba dávat pozor na místa, kde je vedena elektroinstalace nebo vodoinstalace (zvláště je-li vedena v plastovém potrubí)

4. Zásady pro vysoušení ...

□ závěrem

- ✓ žádný vysoušeč není všemocný prostředek, který nám v několika dnech upraví vlhkost zdiva na původní hodnoty; jejich správným použitím může dojít pouze k urychlení procesu vysychání promočeného zdiva
- ✓ je třeba mít na mysli, že se vždy jedná o dlouhodobý proces; pokud se však rozhodneme vysoušeče používat, je nutné zabezpečit kvalifikované předání potřebných informací a zajistit další, odborné kontroly
- ✓ bez nich nelze hovořit o skutečné pomoci

5. Dezinfekční prostředky – bezpečnost

□ chlorované preparáty: např. Chloramin, Savo, chlornan sodný

- ✓ k dezinfekci individuálních zdrojů vody, podlah, stěn, pracovních ploch, hygienických zařízení, v potravinářství a k dezinfekci rukou a těla v koncentracích 0,5 - 3 %
- ✓ účinky na organismus
 - leptavý účinek na sliznicích a pokožce (POZOR na koncentráty)
 - místní podráždění (pokožka, spojivky, sliznice ...)
 - delší kontakt v uzavřených prostorech (zvýšená teplota, rýma, astmatický záchvat)

5. Dezinfekční prostředky – bezpečnost

☐ chlorované preparáty: např. Chloramin, Savo, chlornan sodný

✓ zásady bezpečné práce

- práci provádět pouze na vyhrazených místech, které mají zajištěno dostatečné větrání
- při práci používat předepsané OOPP (gum. rukavice, příp. holínky, gum. zástěra, ochr. obličejový štít či brýle, respirátor s předepsanou filtrační vložkou)
- při práci nejíst, nepít, nekouřit
- dodržovat základní zásady osobní hygieny (důkladná očista před odchodem z pracoviště, mytí rukou před jídlem ...)

5. Dezinfekční prostředky – bezpečnost

☐ chlorované preparáty: např. Chloramin, Savo, chlornan sodný

✓ první pomoc při zasažení organismu

- potřísnění pokožky - odstranit potřísněný oděv a omýt zasažené místo čistou vodou 10-15 minut, přiložit sterilní obvaz, v závažných případech zajistit lékařskou pomoc
- zasažení oka - oko vyplachovat proudem čisté vody od vnitřního koutku k vnějšímu tak, aby nedošlo k zasažení druhého oka; výplach provádět 10-15 minut; zajistit lékařskou pomoc

5. Dezinfekční prostředky – bezpečnost

☐ chlorované preparáty: např. Chloramin, Savo, chlornan sodný

✓ první pomoc při zasažení organismu

- nadýchání - postiženého vynést na čerstvý vzduch, dále postupovat podle stupně zasažení
- požití - vypít nejméně 1/2 l čisté vody ke zředění obsahu žaludku, je možno rozpustit 3 lžice živočišného uhlí, nevyvolávat zvracení; zajistit lékařskou pomoc

5. Dezinfekční prostředky – bezpečnost

☐ sloučeniny stříbra - SAGEN

- ✓ použití k dezinfekci menších zdrojů pitné vody
- ✓ účinky na organismus
 - leptavý účinek na sliznicích a pokožce
- ✓ zásady bezpečné práce a první pomoc
 - v případě zasažení organismu jsou obdobné jako u chlorovaných preparátů

6. Prostředky proti plísním

☐ s dlouhodobým účinkem, např.

- ✓ **PREGNOLIT UNI** – na stěny, dřevo, textilie, umělé hmoty apod., ředění vodou nebo lihem
- ✓ **PREGNOLIT D** – na dřevo, bez ředění
- ✓ **PREGNOLIT ULTRA** – na zdivo, dřevo, textilie, umělé hmoty, ředění vodou nebo syntetickým ředidlem
- ✓ **FUNGOSTOP** – na zdivo, umělé hmoty, ředění vodou

6. Prostředky proti plísním

☐ s dlouhodobým účinkem, např.

- ✓ **LIGNOFIX Super** – dřevo, ředění vodou
- ✓ **LIGNOFIX EKO** – dřevo, okolní zdivo, ředění vodou
- ✓ **LIGNOFIX OH F** – dřevo, zdivo (vhodné pouze pro odborné firmy)
- ✓ **FUNGISAN** – zdivo, ředění vodou
- ✓ **BIOSTAT** – vhodný k ošetření ploch v trvale vlhkém prostředí

6. Prostředky proti plísním

☐ s krátkodobým - okamžitým účinkem ...

- ✓ **SAVO proti plísním** – na zdivo, dřevo, umělé hmoty, v rozprašovači, je mísitelné s vodou
- ✓ **SCHIMMELSTOP** – zdivo, dřevo, umělé hmoty, v rozprašovači, je mísitelné s vodou
- ✓ **AJATIN (bílý roztok)** – univerzální, pro maloplošné použití s výrazným protiplísňovým účinkem
- ✓ **HAŠENÉ VÁPNO** – na bílení stěn – účinek slabý, spíše preventivní po záplavách a provedené dezinfekci, vhodné opakovat, zvýší se přidáním

MODRÉ SKALICE

6. Prostředky proti plísním

- ❑ žádný z uvedených protiplísňových přípravků nesmí přijít do přímého styku s potravinami
- ❑ plesnivé nárůsty je dobré nejprve navlhčit vodou a seškrabat, pak teprve aplikovat chemický přípravek
- ❑ výskyt plísní v ŽP člověka (byt, pracoviště ...) je nežádoucí z hlediska hygienického i estetického

6. Prostředky proti plísním

- základem úspěšného boje s plísněmi je sucho**
- je tedy nezbytné odstranit příčinu vysoké vlhkosti** (zatékání, nedostatečné větrání, promrzání stěn)
- již vzniklé nárůsty plísní je třeba co nejdříve odstranit**
- doporučuje se dodržet následující postup**

6. Prostředky proti plísním

☐ **postřik**

- ✓ likvidaci plísní provádět vždy mokrou cestou – na viditelný nárůst aplikovat postřikovačem dezinfekční roztok s protiplísňovým účinkem ze vzdálenosti min. 5 cm (např. SAVO proti plísním, Ajatin - bílý roztok, Schimmelstop - k zakoupení v drogeriích, příp. v lékárnách); při ředění roztoku postupovat dle doporučení výrobce
- ✓ po dezinfekci je nutno místnost odvětrat
- ✓ při masivním nárůstu plísně postup opakovat

6. Prostředky proti plísním

□ otření, vyčištění, seškrab

- ✓ napadené místo stírat textilií namočenou v dezinfekčním roztoku až do vyčištění
- ✓ plochy přicházející do styku s potravinami omýt po dezinfekci pitnou vodou
- ✓ nárůst plísně na omítce a zdivu seškrábat, ale tak, aby se spóry naopak nedostaly hlouběji do zdiva a poté omýt dezinfekčním roztokem
- ✓ k dalšímu ošetření zdiva se doporučuje použít přípravky s dlouhodobým účinkem, např. *PREGNOLIT (UNI, D, ULTRA)*, *FUNGISAN*, *LIGNOFIX* aj. - lze zakoupit v prodejnách **Drogerie a Barvy-laky**

6. Prostředky proti plísním

☐ ponoření (u předmětů)

- ✓ do nádoby s dezinfekčním roztokem (připravit dle návodu od výrobce) ponořit kontaminované předměty
- ✓ po doporučené době působení předměty opláchnout pitnou vodou a usušit

☐ při práci je nutno vždy používat ochranné pracovní pomůcky (rukavice, ochranný oděv, brýle, respirátor)

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ třídění odpadu

- ✓ **materiál ukládat na regulérní skládku**
(naplaveniny mohou obsahovat zbytky potravin, rozkládajících se drobných živočichů, domovní odpad, ale i odpady nebezpečné – př. nádoby a plechovky s barvami a chemikáliemi nebo ropnými látkami)
- ✓ **všude tam, kde bude nakládka probíhat ručně, je třeba zajistit dostatek vhodných nádob či pytlů a všechn materiál roztrždit**

7. Péče o ŽP a krajinu

- ❑ **odvod vody z tůní** (jež zůstaly v krajině)
 - ✓ tůně se často nedají bez vysokých nákladů odstranit
 - ✓ zahnívající zemědělské plodiny či jen pouhá tráva - m.j. zdroj intenzivního zápachu
 - ✓ problém lze při nízké hladině vody řešit vápněním
 - ✓ tyto plochy je obvykle možné zaorat až následující rok

7. Péče o ŽP a krajinu

- ❑ **odvod vody z tůní** (jež zůstaly v krajině)
 - ✓ u menších tůní lze často technikou či ručně prokopat odvodňovací příkop
 - ✓ dbáme o vysbírání plovoucích odpadků
 - ✓ případně zhotovení jakési jednoduché norné stěny zachycující nečistoty před jejich proniknutím do vodoteče či kanalizace

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ zasypání děr a nátrží na březích VT

- ✓ zabránit zasypávání nátrží na březích VT domovním odpadem a odpadky vůbec
- ✓ na tato místa se může se souhlasem (úřad a správce VT) sypat jen co nejčistší zemina, případně azbestu, eternitu, dřeva atd. (zbavené zbytky staveb)
- ✓ rozhodně sem také nepatří třeba biomasa (tj. tráva, větve, listí...), která později shnije a půda se propadá

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ zasypání děr a nátrží na březích VT

- ✓ musí probíhat tak, že napřed je zpevněn břeh u vody (alespoň provizorně) a pak se zemina dosypává, aby ji proud neodnášel
- ✓ všechny takové práce by měly probíhat v koordinaci s OÚ, správcem VT a ŽP ORP
- ✓ zjistí-li se rozlité ropné látky a ředidla, mít k dispozici vhodné nádoby, absorbent, popř. použít hadry k vysušení a pak „spálit“

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ pálení dřeva a biomasy

- ✓ suché naplavené dřevo a větve lze spálit na ohništích
- ✓ při likvidaci naplavenin se obvykle podaří všechno větší dříví „udat“ obyvatelům
- ✓ je třeba využít jejich snahy získat zdarma palivo a oni si obvykle dřevo odvezou sami - stačí ho uvolnit z náplavů a nařezat
- ✓ předání dřeva lze také podmínit pomocí při pálení drobnějších větví

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ pálení dřeva a biomasy

- ✓ nedát na sliby a předání dřeva udělat až po provedení práce
- ✓ zde předpokládám, že naplaveniny se odstraňují ve spolupráci s obcí a majiteli pozemků a příslušný starosta je na tomto postupu s obyvatelstvem domluven

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ péče o zahrady a volné plochy

- ✓ zaplavenou zahradu je třeba co nejdříve odvodnit, aby nedocházelo ke hnití rostlin a kořenů a tím tvorbě anaerobních mikroorganismů, které rozkládají látky i bez přístupu kyslíku - průvodním jevem je obvykle silný zápach
- ✓ prohlédnout všechny vzrostlé stromy - v podmáčené půdě se mohou neočekávaně vyvrátit; je-li některý strom již silně nachýlen, je lépe jej pokácet

7. Péče o ŽP a krajinu

☐ péče o zahrady a volné plochy

- ✓ **povodní zalité** (stále zelené dřeviny) **ostříkat hadicí**
- ✓ **neuškodí použít alespoň ručního postřikovače a trávu** (jež byla zaplavena) **postříkat slabým roztokem chloraminu (1-2%)**
- ✓ **je-li na zahradě naplavené bahno v silné vrstvě, je nutno nechat udělat půdní rozbor a pak teprve rozhodnout, zda zde bahno může zůstat nebo se musí odstranit - bahno může totiž obsahovat těžké kovy nebo chemikálie**

8. Zacházení s poraněnými živočichy

☐ volně žijící

- ✓ poskytnout základní ošetření a pak je následně transportovat do některé z nejbližších stanic pro záchranu živočichů
- ✓ v ČR existuje národní síť pro zraněné a handicapované živočichy - ve všech těchto stanicích jsou schopni se o přineseného živočicha kvalifikovaně postarat
- ✓ nejdříve tel. kontaktovat pracovníky stanice, zda sami nejsou zasaženi povodní a zda jsou schopni v současnosti přineseného živočicha přijmout

8. Zacházení s poraněnými živočichy

☐ domácí

- ✓ s poraněnými nebo nemocnými domácími zvířaty je třeba se obrátit na veterinární stanice či lékaře
- ✓ předpokládám, že každé domácí zvíře má svého vlastníka / „útulkáře“ a tento problém je řešen průběžně (jako v běžném období – mimo MU)

9. Prevence před komáry

- ❑ v oblastech lužních lesů dochází prakticky každoročně k většímu výskytu vylíhnutých komárů - tento stav je běžný a normální
- ❑ samice nakladou velké množství vajíček při okrajích mělkých vodních ploch
- ❑ za vhodných podmínek (tzn. především vyšší vodní stavy) se vyvíjí zvýšené množství larev komárů a je možné hovořit i o kalamitním výskytu komárů v zasažené oblasti

9. Prevence před komáry

- ❑ v takové situaci je již nutné přistoupit k aktivní, ale především včasné ochraně před nepříjemným hmyzem
- ❑ optimálním řešením je snižování počtu larev komárů za použití bakteriálních přípravků, které působí na larvální stadia komárů (tzv. larvicidů)
 - ✓ v našich podmínkách se nejlépe osvědčil preparát zvaný Vectobac (dovoz fa Bioasan)

9. Prevence před komáry

- ❑ **nejúčinnější je v období nejmladších vývojových stádií** - smrtelná dávka je již při nízké koncentraci přípravku (cca 0,5 kg na 1 ha vodní plochy)
 - ✓ aplikace přípravku je jednoduchá a provádí se přímým dosazením látky do líhniště komárů ve formě prášku nebo roztoku
 - ✓ rozhoz účinné látky se může provádět ručně, ale vhodnější jsou roztoky aplikované postřikovači (přenosná zařízení, umístěné na automobilech, letecky)

9. Prevence před komáry

- ❑ předpokládá se spolupráce obcí a dalších zainteresovaných v postižených oblastech
- ❑ nutná bude dobrá informovanost obyvatel v postiženém regionu, ale i kvalitní působení tisku aj. sdělovacích prostředků
- ❑ komár je nejen obtížným hmyzem, ale může se stát i nebezpečným přenašečem různých chorob. Je však naprosto reálné, že při aktivním, rychlém a správném ošetření vodních ploch se kalamitní přemnožení komárů může výrazně snížit

9. Prevence před komáry

☐ jak zabránit přemnožení komárů ...

- ✓ ve vodě tekoucí se larvy komárů nevyvíjí
- ✓ je nutné vyhledat zbytkové nehluboké stojaté vody, ve kterých je možný výskyt vajíček komárů
- ✓ nemusí být však ve všech vodách
- ✓ v příhodných podmínkách se larvy vykulí z vajíček již za pár dnů - takové lokality s výskytem malých larviček se označí
- ✓ pokud se výskyt larviček zvyšuje - nutné provést ošetření tůní speciálním přípravkem

9. Prevence před komáry

☐ jak zabránit přemnožení komárů ...

- ✓ obracet se cestou OÚ/MÚ na OŽP ORP, na KHS (inspektorát); vše potřebné také pomohou zařídit členové ČSOP, kteří mají informaci na koho se obracet
- ✓ postřik zasažených tůní může provádět pouze odborník, resp. specializovaná firma
- ✓ rozhodující je rychlost, s níž se ošetření provede - ideální je období druhého až třetího instaru, kdy jsou larvy nejcitlivější; v letním období to bude časové období od vylíhnutí larev přibližně 7 až 12 den

9. Prevence před komáry

☐ jak zabránit přemnožení komárů ...

- ✓ po změně larvy v kuklu je již prostředek neúčinný
- ✓ zanedbaná prevence způsobí vlastní líhnutí dospělých komárů, kteří se chovají jako velmi obtížný hmyz, který může přenášet různé choroby
- ✓ obrana proti komárům je známá, ale relativně málo účinná (repelenty, odpuzovače...), s ohledem na jejich přemnožení

10. Některé možné nemoci ...

- ❑ *Virový zánět jater typu A* (infekční žloutenka - hepatitis typu A), člověk/člověk
- ❑ *Salmonelasy existuje mnoho typů* (patří sem i tyfus a paratyfy), člověk-zvíře/člověk
- ❑ *Úplavice bacilární* (dysenterie, schigellosa) existuje několik typů, člověk/člověk
- ❑ *Leptospirozy mnoho typů i u nás* (Weilova horečka, Blatácká či žňová horečka, horečka krmičů vepřů aj.), zvíře/člověk

10. Některé možné nemoci ...

- ❑ *Tularemie* zvíře/člověk
- ❑ **Tetanus při poranění, očkování by mělo chránit,**
- ❑ *Různá parazitární onemocnění*
- ❑ *Plísňová a kvasinková onemocnění*
- ❑ *Nejrůznější bakteriální i virové infekce*
- ❑ **nepodceňovat potíže** - průjem, zvýšená teplota, bolesti břicha, hlavy, v krku, hnisavé infekce, bolestivé zarudlé a teplejší místo na kůži mohou být počátkem vážné choroby